

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ БЕЗРОБІТНИХ В УКРАЇНІ

У статті розкрито особливості соціального захисту безробітних, правове регулювання законодавства у сфері зайнятості населення.

Ключові слова: законодавча база, безробіття, соціальний захист.

Право на соціальний захист є одним із основних прав людини і воно гарантується відповідними формами та методами, впровадження яких має забезпечити рівень життя не нижче від прожиткового мінімуму. В умовах ринкової трансформації економіки держави великого значення набуває вдосконалення правового регулювання відносин, пов'язаних саме із соціальним захистом безробітних, форми якого мають відповідати новим соціальним та економічним реаліям. Адже незаперечним залишається той факт, що ріст безробіття в Україні має сталу тенденцію та вимагає створення належного організаційно-правового механізму.

Незважаючи на те, що останнім часом як у нашій державі, так і за кордоном проблеми соціального захисту безробітних стали об'єктом уваги фахівців соціальних питань різних галузевих наук, доводиться констатувати, що на сьогодні відсутній системний аналіз цієї сфери. Все ще не відпрацьованими залишаються науково-методологічні підходи до проблеми соціального захисту відповідної категорії осіб, потребують вдосконалення механізми, принципи та форми всієї системи соціального забезпечення безробітних та членів їхніх сімей, які б відповідали ринковим відносинам та інтеграції України у світову економіку. Серйозним недоліком системи соціального захисту безробітних є надмірна кількість та неузгодженість законодавчої бази. Рівень зайнятості та її якісні характеристики визначають обсяг національного виробництва й ефективність економіки, а звідси й

економічну базу соціальної політики. До того ж характер трудової діяльності працівників, рівень оплати їхньої праці формує добробут і соціальне самопочуття населення [1].

Проблема безробіття набула актуальності та зумовила необхідність соціального захисту безробітних ще на початку 90-х років ХХ ст., що, в свою чергу, зумовило прийняття законодавчих актів, які передбачали механізм створення спеціальних фінансових джерел для надання матеріальної підтримки безробітним, а також покладали певні зобов'язання на державні органи та роботодавців у сфері зайнятості.

На період 1998 року в Україні було створено відносно відокремлену галузь законодавства, що регулює відносини в сфері зайнятості населення. Новий етап розвитку законодавства у сфері соціального захисту безробітних розпочався з прийняттям Закону України “Про збір на обов’язкове соціальне страхування” (26.06.1997 р.) та полягає у запровадженні системи загальнообов’язкового державного соціального страхування, яке найбільш повно відповідає ринковому сьогоденню в Україні.

Пасивна державна політика знаходить свою реалізацію у системі соціально–забезпечувальних заходів з надання матеріальних допомог безробітним, яка здійснюється в системі загальнообов’язкового державного соціального страхування за рахунок страхових внесків громадян, роботодавців, а також бюджетних та інших джерел.

Розвиток законодавства у сфері зайнятості має відбуватися не лише шляхом внесення змін у нині чинний закон “Про зайнятість населення”, а також і шляхом прийняття спеціального Закону України “Про працевлаштування”. Закон “Про зайнятість населення” має загальне спрямування, в ньому мають знайти відображення основи соціальної політики у сфері зайнятості; права людини і громадянина у сфері зайнятості; способи та організаційно–правові форми співпраці представницьких організацій працівників, роботодавців та держави щодо сприяння повній зайнятості; регламентування діяльності державної служби зайнятості, права

та обов'язки роботодавців щодо служби зайнятості; заходи відповідальності за порушення законодавства тощо. У Законі “Про працевлаштування” доцільно закріпити спеціальний механізм працевлаштування і систему захисту прав особи у процесі працевлаштування.

1. Терещенко О. Аналіз антикризових заходів у різних країнах світу / О. Терещенко // Науково-економічний та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 8. – С. 45